

خدى

فريبا وفى - چئورن: ع. آغ گونئىلى

سۆز قورتاران دئىيلىدى. تاخچادا كى گوزگونون دوشوب سينماسى دا ھاى - كويو آزالتمادى. گوزگونون خىردالارنى يىغىشىدىلار. آرواد اولسايدى دئىيەردى: «جانين ساغ اولسون، قادا- بالا جانيندان گئىدى». كىشى يومروغو ياستىق كىمى شىشمىش قىچىنا تاپدادى. ايىلىب، سس لره قولاق وئردى. بىر اوشاق آغلايىردى. كىشى سئچە بىلمەدى، نوهسى افسانەدەر، يوخسا پروانە.

«دئىيرم احسان پولونو، وئرك بىر مستحقە».

خليل چۆرك يئە - يئە دانىشىردى.

«خالقا نە دئەك؟»

بىر نفر توتغون سس ايله اوزاق دا قرآن اوخويوردو. يئە دە سس لر بىر - بىرينە قارىشىدى. كىشى الين فرشين اوستونە چكدى. ھلە، شامى قاباغىندا دئىيلىدى. او، بئلە بىلدى كى، آروادين باشى سوفره يە قارىشىدەر. آروادى، سوفره دە، ليوانين، قاشىق - چنگلين، چۆرەيىن چوخلونغونو سئوردى. سوفره باشىندا ھئى اونون - بونون بويونو اوخشاردى. گونە يوز يول چۆركچى يە يول دۇيردى. اوشاق ياخين ليقددا ايدى. آرواد اولسايدى، اوشاغى اونون ديزلرئىن اوستونە اوتورداردى.

او ايسە اوشاغين بارماق لارنى الينە آلىب، باشى نين يوشاق توك لرىندن اۇيردى. كىشى الينى سسە سارى اوزاتدى:

«گل گۇروم □ اوخاى».

«خليل، قوما اوشاق اتانى اينجيدەر».

خليل گئج - گئج اونلارى يوخلاردى. آرواد دئىير:

«نانجىيىن بىرى نانجىب، اوشاغىمى اليمدن آلدى».

□ «اونون بونونا يىخما، آغاجى اۇز ايچىندن قورد يئەر».

آرواد قبول ائتمىر، ھئچ واخت قبول ائتمزدى. داى بو گونلر آروادا دا گوجو چاتمىر؛ ايت - پيشىك كىمى يولا گئدەرلر. كىشى نين الى بوش قايدىر. اوشاق اوزاق لاشىب دەر. خىردا گلنى نين خىمىر - خىمىر گولوش لرى اوجالىب.

«آتاجان، شامىندان ميغايات اول».

كىشى دويو دنەلرئىن بارماق لارنى نين آراسىندا ازىر. اونون الينە بىر قاشىق وئرىلر. خورەيى چۆرك ايله تىكەلەيىب يئە يە اۇيرەنىب دەر.

«بىر تىكە چۆرەك وئرىن».

آرواد ياخين ليقددا اولسايدى او آغزىنى آشمامىشدا بىلردى. الينى اوزاتدى. الى، يوشاق بىر شئە ديدى، تئز الينى دالى يا چكدى. ھندەورى شولوق ايدى. يانيندان چوخ آدم كئچىردى. بورنونا بىر سرت ايبى دولدو. بۇيوك نوهسى ايدى.

«آى بالا بىر تىكە منە چۆرەك وئر».

«قاراسىنى تاپمادىم بونو گئىدىم، آيىب دىرمى؟».

كىشى اۇز - اۇزونە فيكىرلىشىردى كى، بو گئجەنى دە چۆرەك سىز كئچىنسىن. بوشقايى لپە ايله دولو ايدى.

«خدی □ تکی بیر قیله ات.»

ارواد یاخین لیکدا اولسایدی دئییردی:

«آخیردا سنین بو قارنین باشی نین بلاسی اولار.»

سونرا دا بیر نئچه قیله یومشاق اتی اونون بوشقایینا قویاردی. کیشی سسله دی:

«خدی!»

یوخ ایدی، او، یقین سوفره باشینداکی لارین قئیدینده دیر کی، آز یئیهن اولماسین، یا دا تورشو جلیلین یاخین لیکدا اولسون و □

«نئچه آی دی، جلیل آیاغینی بو ائوه باسما ییب دیر؟»

«نه ائله سین باشی قاریشیق دیر.»

کیشی طعنه لی - طعنه لی دانیشیر:

«منصوره کفگیر له، مالاغالاری آپاردی؟»

«یقین لازیمی ایمیش.»

«هئچ گۆر بیر قورو الین آغریماسین دئدی؟!»

«سنین آجی دیلین هامینی بو ائودن قاچاق سالیب دیر.»

بیر قوجانین سسی ائشیدیلدی:

«هامی میز گئتمه لی بیک.»

بیر گون گئتمیشدی. گوندوزو گئجه یه قاتاراق اویاق قالیب کوچه ده کی سسلره قولاق آسمیشدی. یادیندان چیخمیشدی گئجه ایدی

یوخسا گوندوز، آیاغی نین سسینی ائشیتیمیشدی. سونرا دا قایناسی نین سسینی.

«مشدی، آخی اینصاف دئیل.»

سفته قارداشی دئمیشدی:

«بوخ، بوخ اینصاف دئیل.»

و او خدیجه نین اییینی آلمیشدیر:

«بوتون بدنیم شوشه خیرداسییلا دولودور، دور بو ائوی سوپور.»

اوره یینده آند ایچمیشدی دای بوندان سونرا نه شوشه سیندیرسین نه ده خدیجه نین اوره یین. او خدیجه نین اوره یینی اله آلمالی ایدی.

ال لرینی فرشین اوستونه چکه - چکه خدیجه نین نفس لرینی نین سسی گلن یئره ساری ایمکله ییب ال لرینی خدیجه نین دیزلرینی نین اوستونه

قویدو. خدیجه دیزلرینی قوجاق لاییب انگی نین آلتینا دیرک لمیشدی. اونون گۆز یاشلاری یاناق لارینی یاشالتمیشدی.

«حیطده کی قیزیل گول لری سنین اوچون اکمیشم. اونلارین عطیرلرینی ائشیتسن هئچ واخت اوره ییندن گلمز گئده سن.»

الی نین ایچین یوخاری قالدیردی. «الیمه تیکان باتیب، کؤینه ییمین ده قولو جیر بلیب □ باخ، اؤزوم تیکمیشم. یاخشی تیکمیشم، هه؟

گۆرورسن کی، سنه ده محتاج دئیلیم □»

خدیجەنین سسى اونو اورە كدن سئویندیردی:

«هاچان آغ كۆینەییوی آغ ساپی نان تیکە بیلسن اوندا ایتیلیب گئەرم».

دوبو قالدی بوغازیندا. ائو بئله شولوق اولماسایدی خدیجە دئیەردی کی، دویونو گرک ائله یومشاق بیشرەسن کی، بوغازدان راحت كئچە. سونرا دا كوسگونجەسینە دئییردی ائله بیر تیکە چۆرەك اونون قارنینی دویورار. آغیر بدنینی دبردیب، قاپی نین ینوونندان یاپیشیب آیاغا دوردو. وورنوخدو کی، یانا چکیلیب، اونا یول وئرسینلر.

هالدا اوتوران اوشاقلار هیرنا چکیب گولوردولر.

بۇیوك قیزی دئدی:

«هارة گئدیرسن آتاجان!»

دوداق آلتی دئدی:

«مطبخە گئدیرم».

دئمەدی خدیجەنی آختاریر، اۆز- اۆزونه دئدی:

«یقین کی، بو یاخین لیقدادیر».

مطبخ دولو ایدی.

«بیر زاد ایستەبیرسن آتاجان؟».

گلنی ایدی.

«هئچ بیر زاد».

گئری قاییتدی. دیواردان یاپیشا- یاپیشا صاندىق خانایا ساری گئتدی. خدیجەنی آختاراندا آخیردا گئدیب اونو صاندىق خانادان تاپاردی.

«خدی! دور گل ائشییه».

قاپی نین آستاناسیندا اوتوردو.

«قولاق آس گۆر نه دئییرم. اۆزومو گوز گوده گۆرورم، یامان چیرکینم. مندن قاجماغا حاقلی سان. چوخ چیرکینم، دوزدور؟».

صاندىق خانادان گلن سس دئییر: «هه، چوخ، چوخ».

«هر نه دئییرسن دی، قوی اورە بین بوشالسین».

«او كوفته یه اوخشار بورنوو گوز گوده گۆره بیلدین می؟».

قوجا کیشی بارماقلارینی بورنونا سورتە- سورتە گولدو: «هه، هه».

«داز باشیوی دا گۆردون مو؟».

«هه».

قوجا کیشی الینی باشیندا گزديرهرك ائهمالجا ائندیریب، یاپیشمیش کیرپیکلری نین اوستونده ساخلادی.

«او، آجی دیلینی نئجه؟»

كيشى اوجادان شاققا چكيب گولدى:

«هه، گۆردوم، آغزىمى يوموب لال اولارام، سن گل ائشيه من لال اولارام.»

جليل دئدى:

«آتاجان، بىر زاد ايسته ييرسن؟»

كيشى نىن دوداقلارى گولوشه ايلدى. قاپى نىن توتاجاين بوردو. قاپى باغلى ايدى. يورولموشدو. اوتاغىن آغىر هاواسىندان بوغولوردو. اوشاقلار قاباغىندان قاچدىلار. آياغى قند قابىنا ديدى. دا ياندى.

«آتاجان، هله گنت. آى بالا قاچىن گندين گۆروم.»

كيشى فيكىرلىشىدى:

«گۆره سن، بو آرواد هاردادير؟»

پيلله كانىن سوراھى لرىندن توتوب آشاغى يا ائندى. سويوق بىر گنجه ايدى. ائهمالجا سسله دى:

«خدى!»

ائودن، ھى - كوى سسى گليردى. كيشى سويوق دان اسيردى. پيلله كانىن اوستونده اوتوردو.

«خدى جان آى خديجه هارداسان؟»

بوينونو اييب قولاق وئردى. يارباقلارين سسى گليردى. ھاوايا بىر يانئق اىي يايلىمىشىدى. اوجا سسله چاغيردى:

«خدى جان!»

اوميدسىزلىيىن سويوق دامجى سى اوره يىنه دامدى. گۆز ياشلارى ياپيشىق كىرپىكلرى نىن آراسىندان، سوزوب آخدى. ديزلر يىنه تا پدالاي اراق ھۆنكور - ھۆنكور آغلادى.